

Text „Bezpečnost mobilních telefonů“ pochází z internetu.

Přečti si text „Bezpečnost mobilních telefonů“ a odpověz na následující otázku.

BEZPEČNOST MOBILNÍCH TELEFONŮ – otázka číslo 1

Jaký je smysl **Klíčových fakt**?

- A Popsat, jaké nebezpečí představuje používání mobilních telefonů.
- B Ukázat, že debata o bezpečnosti mobilních telefonů je stále aktuální.
- C Popsat preventivní opatření, která by lidé při používání mobilních telefonů měli dodržovat.
- D Ukázat, že není známo, že by mobilní telefony způsobovaly zdravotní problémy.

TABULKA 2.1 | Specifika otázky číslo 1, úloha Bezpečnost mobilních telefonů

Čtenářský proces	Propojování a vyvozování závěrů
Formát otázky	Jednoduchý výběr odpovědi

Správným zodpovězením první otázky žák demonstruje porozumění textu, konkrétně pak zvládnutí procesu *propojování a vyvozování závěrů*.²² Žák pracuje s nesouvislým výkladovým textem ve formě tabulky a jeho úkolem je určit účel části tohoto textu.²³ Aby tak mohl učinit, musí porozumět sdělením v jednotlivých rámečcích s klíčovými fakty, vzájemně je propojit, porozumět vztahu mezi nimi a až na základě tohoto porozumění vyvodit závěr o jejich smyslu či funkci. Ta se skrývá pod odpovědí **B Ukázat, že debata o bezpečnosti mobilních telefonů je stále aktuální**. V roce 2009 ji zvolilo přes 40 % českých žáků.

BEZPEČNOST MOBILNÍCH TELEFONŮ – otázka číslo 2

„Je těžké prokázat, že jedna věc určitě způsobila jinou.“

Jak toto tvrzení souvisí s výroky **Ano** a **Ne** v bodu 4, který je uveden v tabulce **Jsou mobilní telefony nebezpečné?**

- A Hovoří ve prospěch výroku „Ano“, ale neprokazuje ho.
- B Prokazuje výrok „Ano“.
- C Hovoří ve prospěch výroku „Ne“, ale neprokazuje ho.
- D Dokazuje, že výrok „Ne“ je nepravdivý.

TABULKA 2.2 | Specifika otázky číslo 2, úloha Bezpečnost mobilních telefonů

Čtenářský proces	Posuzování a uvažování
Formát otázky	Jednoduchý výběr odpovědi

V případě druhé otázky má žák nalézt souvislost mezi obecným tvrzením, které není obsaženo v přečteném textu, a dvojicí poznatků uvedených v tabulce, jež připomínají matematické výroky. Pro úspěšné zodpovězení otázky musí žák provést několik úkonů najednou a současně se od něj vyžaduje logické uvažování.²⁴

Pro výběr správné odpovědi ze čtyř nabízených možností se žák musí zorientovat v tabulce, porozumět oběma výroky, dát je do souvislosti s obecným tvrzením a přemýšlet nad obsahem nabízených odpovědí. Propojit obecné tvrzení s textem nebývá pro žáky snadné, stejně jako posuzování pravdivosti výroky. Ke správné odpovědi **C Hovoří ve prospěch výroku „Ne“, ale neprokazuje ho** dospěla v České republice necelá třetina testovaných žáků.

BEZPEČNOST MOBILNÍCH TELEFONŮ – otázka číslo 3

Podívej se do tabulky na bod 3 ve sloupci **Ne**. Co by v této souvislosti mohlo být tím „jiným aspektem“? Svou odpověď zdůvodni.

²² Viz kapitola 1.1.3.

²³ Grafické uspořádání textu je poněkud náročnější, přičemž rámečky s klíčovými fakty, které jsou předmětem zájmu otázky číslo jedna, se nacházejí mimo hlavní text. Otázka cílí na orientaci v jednotlivých částech textu, neboť ve výuce jsou informace stojící mimo hlavní text málokdy využívány. Někteří žáci mohou obdobné textové prvky ignorovat, protože je nepovažují za důležité.

²⁴ Také v případě šetření čtenářské gramotnosti si tak můžeme všimnout přesahu ke gramotnosti matematické.